
Spis treści

Wstęp	9
Rozdział 1	
Teoretyczne podstawy systemu bezpieczeństwa	13
1.1. Definiowanie i postrzeganie bezpieczeństwa	13
1.2. Rodzaje bezpieczeństwa	19
1.3. Typologia i składniki bezpieczeństwa	23
1.4. System bezpieczeństwa państwa	28
1.4.1. Pojęcie, struktury i cele systemu bezpieczeństwa	28
1.4.2. Zadania obronne	33
1.4.3. Pozamilitarne ogniwa systemu obronności	37
1.4.4. Zadania pozamilitarnych ogniw obronnych i ochronnych	41
1.4.5. Zadania jednostek samorządu terytorialnego	44
1.4.6. Instytucjonalny system bezpieczeństwa wewnętrznego	47
Rozdział 2	
Istota i zakres bezpieczeństwa społecznego	51
2.1. Polityka społeczna	51
2.1.1. Pojęcie polityki społecznej	51
2.1.2. Zasady i cele polityki społecznej	54
2.1.3. Podbudowa teoretyczna polityki społecznej	58
2.1.4. Uwarunkowania historyczne polityki społecznej	61
2.1.5. Obecne uwarunkowania polityki społecznej	69
2.2. Bezpieczeństwo społeczne a polityka społeczna	73
2.2.1. Pojęcie bezpieczeństwa społecznego	73
2.2.2. Struktura bezpieczeństwa społecznego	75
2.2.3. Zagrożenia bezpieczeństwa społecznego	84
2.2.4. Wybrane mierniki rozwoju społecznego	88

2.3. Instytucje bezpieczeństwa społecznego	98
2.4 Modele polityki społecznej	104
2.4.1. Charakterystyka wybranych modeli społecznych	104
2.4.2. Modele uniwersalne polityki społecznej	108
2.4.3. Model polityki społecznej w Polsce	110

Rozdział 3

Zagrożenia bezpieczeństwa społecznego	115
3.1. Patologie społeczne	115
3.1.1. Pojęcie patologii	115
3.1.2. Nurty i tendencje sprzyjające patologii społecznej	117
3.1.3. Typy patologii społecznych	121
3.2. Przestępczość pospolita	124
3.2.1. Czynniki wpływające na wzrost przestępczości. Kategorie przestępstw	124
3.2.2. Pojęcie przestępstwa i jego pomiar	127
3.2.3. Przyczyny przestępczości	131
3.2.4. Przestępstwa stadionowe	134
3.2.4.1. Przestępstwa stadionowe jako czyny motywowane nienawiścią	134
3.2.4.2. O źródłach stadionowej nienawiści	137
3.2.4.3. Przestępstwa stadionowe w polskim prawie karnym	142
3.3. Ubóstwo	148
3.3.1. Definicje ubóstwa	148
3.3.2. Przyczyny i pomiar ubóstwa	150
3.3.3. Bezdomność	153
3.3.4. Polityka demograficzna	156
3.4. Migracje	162
3.4.1. Definicja i podział migracji	162
3.4.2. Migracje zagraniczne Polaków	165
3.5. Bezrobocie	169
3.5.1. Pojęcie bezrobocia	169
3.5.2. Rodzaje bezrobocia	170
3.5.3. Przyczyny, skutki i możliwości przeciwdziałania bezrobociu	174

Rozdział 4

Programy i inicjatywy na rzecz bezpieczeństwa społecznego	178
4.1. Profilaktyka społeczna	178
4.1.1. Pojęcie profilaktyki społecznej	178
4.1.2. Wybrane definicje i poglądy na temat profilaktyki społecznej	181
4.1.3. Cele profilaktyki społecznej	184

4.1.4. Modele profilaktyczne a rozwiązywanie problemów społecznych	186
4.1.5. Etapy i rodzaje działań profilaktycznych	189
4.2. Rola administracji publicznej w utrzymaniu bezpieczeństwa społecznego	192
4.2.1. Wprowadzenie	192
4.2.2. Krajowe programy profilaktyki	194
4.2.3. „Razem bezpieczniej” jako przykładowy program profilaktyki społecznej	197
4.3. Bezpieczeństwo społeczne a rozwój lokalny	200
4.3.1. Pojęcie polityki lokalnej	200
4.3.2. Modele rozwoju lokalnego a programy bezpieczeństwa socjalnego	204
4.4. Pomoc społeczna	208
4.4.1. Pojęcie pomocy społecznej	208
4.4.2. Decentralizacja pomocy społecznej	210
4.4.3. Istota i zakres pomocy społecznej	214
4.4.4. Świadczenia z zakresu bezpieczeństwa socjalnego	216
4.4.5. Zadania administracji publicznej z zakresu pomocy społecznej	222
Rozdział 5	
Zabezpieczenie społeczne jako element systemu bezpieczeństwa	229
5.1. Podstawy zabezpieczenia społecznego	229
5.2. Administracja i organizacja zabezpieczenia społecznego	236
5.3. Techniki zabezpieczenia społecznego	242
5.3.1. Pojęcie zabezpieczenia społecznego	242
5.3.2. Technika ubezpieczeniowa	244
5.3.3. Technika zaopatrzeniowa	249
5.3.4. Technika opiekuńcza	251
5.4. Finansowanie zabezpieczeń społecznych	254
5.4.1. Metody finansowania zabezpieczeń społecznych	254
5.4.2. System emerytalny	256
5.4.3. Fundusz Ubezpieczeń Społecznych (FUS)	260
5.4.4. Fundusz Rezerwy Demograficznej (FRD)	262
5.4.5. Emerytury kapitałowe i IKE jako filary ubezpieczenia społecznego	263
5.5. Ubezpieczenie społeczne rolników	266
Zakończenie	273
Bibliografia	277